

Unije gledajo kritično na povezavo z Evropo

Angleške delavske unije se boje, da bo imel angleški vstop v Skupni trg slab vpliv na delavske plače.

BRIGHTON, Ang. — Ta teden ima Zveza angleških unij svoj običajni letni sestanek v Brightonu. Kot je navada, bo temu sestanku sledil kmalu sestanek angleške konservativne stranke. Oba sestanka sta važna radi tega, ker tam obe stranki določita svoje stališče do najvažnejših političnih vprašanj v Angliji. Letos bo naravno v glavnem govorle o gospodarski povezavi z Evropo.

Angleška delavska stranka je dolgo časa oklevala, ali bo za ali dolgo povežavi. Proti povezavi je v glavnem radi tega, ker bi povezava odprla angleški delovni trg evropskemu delavstvu, ki je slabše plačano od angleškega in bi seveda močno pritiskalo na plače v Angliji. Unije tega ni so povedale naravnost, ampak po ovinkih. Zdi se, da bodo to stališče močnejše podčrtale na konferenci v Brightonu. Njihov voditelj Gaitskell je že dal ton debatam na konferenci. Obsoja konservativno vladno, da je do bila premalo koncesij za svoj pristop k Skupnemu evropskemu trgu. Obenem zahteva, da mora usoda angleške gospodarske samostojnosti biti odločena na volitvah. Naj volivci sami povedo, kaj hočejo imeti.

Angleška delavska stranka hoče po tej poti izsiliti parlamentarne volitve, ki bi normalno morale biti šele 1964. Konservativna vlada seveda nima nobenega veselja, da bi šla že sedaj na volitve. Angleška delavska stranka si je torej začrtala politično pot za to in prihodnje leto in čaka na odgovor od konservativne letne konference.

Oboroževalna tekma na Srednjem vzhodu

NEW YORK, N. Y. — Sovjetski zunanji minister Andrej Gromiko je dejal skupini arabskih in afriških diplomatov, naj nič ne skrbe zaradi ameriških izstrelkov Hawk, ki jih bo dobil v kratkem Izrael za svojo obrambo. Sovjetska zveza bo dala njihovim državam na razpolago še boljše rakete, če jih želijo.

Tako bo tekma v oboroževanju med Izraelom in njegovimi arabskimi sosedi tekla dalje in žrila že tako pičila sredstva večine teh držav.

Iz orožja pluge!

SAN SALVADOR. — Idealisti radi sanjajo o tem, kako bo nastopil čas miru, ko bodo vse orožje predelali v pluge in drugo koristno orodje. Kaj takega se pa navadno redko zgodi. V San Salvadorju so nedavno to le doživeli.

V skladu s programom Zveze za napredek so gradili 95 šol. Ker je primanjkovalo jekla, je nastopila nevarnost, da bodo morali delo ustaviti. Tedaj se je salvadorska armada ponudila, da da stopiti 3.000 pušk za potrebno jeklo. Ministrstvo za šole je ponudbo sprejelo.

Vremenski
prerok
pravi:

Oblačno in deževno. Najvišja temperatura 70.

Novi grobovi

Johanna Persin

Včeraj je umrla v St. Alexis bolnišnici 70 let stara Johanna Persin z 6801 Bayliss Ave., rojena v Zgornjih Pirničah, fara Smlednik, od koder je prišla pred 49 leti. Tukaj zapušača moža Johna, doma iz Rakitne, sinove Johna, Williama, Louisa, Raymonda, hčer Angelino Krimsky, 8 vnukov, enega pravnuka in sestro Marjano Rozic, v starem kraju pa brata Antona in Janeza Strnišo. Bila je članica Podr. št. 25 SZZ. Pogreb bo v petek zjutraj ob 9:30 iz Zakraskovega pogrebnege zavoda v cerkev sv. Vida ob desetih, nato na pokopališče Kalvarijski. Truplo bo položeno na mrtvaški oder nocoj ob šestih.

Nazadnjaški nauki!

Angleški zunanji minister Home je označil v ZN komunizem za nazadnjaški nauk modrijanov 19. stoletja, ki ne spada več v današnji čas.

ZDRUŽENI NARODI, N. Y. — Angleški zunanji minister Home je v svojem govoru v Zdrženih narodih opozoril na potrebo zakonitosti kot edinega sredstva za mirni razvoj in spremembo. Uspoštevanje zakonov je posledica stoletnih skušenj človeškega rodu, da je to edina pot za ohranitev drugega pred uničenjem.

Po njegovem je prvi in najvažnejši vzrok sedanje mednarodne napetosti komunistični poskus vsiliti svoj sistem ostalemu svetu s politično vojno, podprto s silo, ki jo označujejo z "mirnim sožitjem."

"Nazadnjaški nauki filozofov 19. stoletja, kot sta bila Marx in Engels, se bodo v doglednem času umaknili pred dejstvi sedanjega življenja. Marx je preživel večino svojega delovnega življenja v moji deželi in je svoje teorije osnoval na skušnjah tam, toda mi smo v letih od njegove smrti pokazali v dejanju, da je večina njegovih prerokov napačna..." je dejal angleški zunanji minister.

Indonezijci bi radi tudi ameriško pomoč

Indonezijski zunanji minister je tožil državnemu tajniku Rusku o slabi kakovosti ruskega blaga.

NEW YORK, N. Y. — Ameriški državni tajnik Dean Rusk se je na zasedanju Združenih narodov sestal poleg z drugimi zunanjimi ministri tudi z zunanjim ministrom Indonezije dr. Subandrio. Ob tej priložnosti mu je ta pripovedoval, da gospodarska pomoč, ki jo prejema Indonezija iz Sovjetske zveze, ni zadostna in tudi ne primerne kakovosti. Pokazal je očitno, da bi Indonezija raje prejela pomoč iz Združenih držav.

V državnem tajništvu sedaj preudarjajo, ali je indonezijsko stališče posledica ameriškega posredovanja v sporu med Nizozemsko in Indonezijo o Novi Gvineji ali iskrena presoja položaja ali pa le želja dobivati pomoč od Zahoda in Vzhoda, kar se je delno posrečilo Naserju in Titu, v zadnjem času pa Kambodži.

Zelo verjetno je, da Washington ne bo pokazal do Indonezije, ki jo stalno snubi, gluhih ušes. Vsekakor je zanimivo stališče, da naj bi bila indonezijska želja po sprejemanju ameriške pomoči nagrada za ameriško podporo indonezijski zahtevi po Novi Gvineji. Mar smo res tako daleč, da smatramo za posebno naklonjenost, če hoče nekdo sprejeti naša darila?

Na osnovno razliko je pozabil

NEW YORK, N. Y. — Poljski zunanji minister Adam Rapacki je Združene države pred glavno skupščino Združenih narodov ostro napadel zaradi njihove politike proti Kubi. Izjavil je, da imajo Kubanci isto pravico živeti pod komunizmom kot Amerikanci pod kapitalizmom.

Pri tem Poljak ni nič omenil, da smo Amerikanci sami izbrali svoj način vlade in gospodarstva, Kubancem pa so ga komunisti vsilili. V Združenih državah imamo redno svobodno in tajne volitve, na Kubi jih niso imeli, odkar je zavladal Castro. O tem, da hočejo živeti Kubanci pod komunizmom, je torej zelo težko govoriti!

Tudi Filipini bi radi severni del otoka Borneo

MANILA, Filip. — Vsak kamen sproži svoje valove v vodo. Tako je tudi v politiki. Kot smo poročali, je Sukarno postal prešern, ker je tako lahko izpulil del Nove Gvineje iz nizozemskih rok. Zato hoče sedaj še severni del otoka Borneo.

Anglija se je sicer takoj postavila po robu Sukarnovi zahtevi, toda v Manili ji nič kaj ne verjamejo, saj vedo, da Anglija rada trguje tudi na račun tuje zemlje in tujih narodov. Zato je filipinska vlada tudi prijavi la zahtevo po severnem delu otoka Borneo in zažugala, da bo delala sitnosti v SEATO, ako se njena želja ne bo vpoštevala, ko pride čas za to.

Anglija se tega veseli: dokler se bosta dva tekmeča pulila za njeno kolonijo na Borneo, se ji ni treba bati, da bi kolonijo izgubila, odnosno, da bi jo morala zgubiti federacija Malajzija, ki je seveda dete angleške politike v Aziji.

Čisto kubanske enote v oboroženih silah ZDA?

MIAMI, Fla. — Sodijo, da je v Združenih državah trenutno do 75.000 Kubancev v starosti od 18 do 26 let, ki bi bili sposobni za vojaško službo. Ko so Združene države objavile, da sprejemajo vse zdrave begunce v svoje oborožene sile, tudi če ne znajo angleško, so se Kubanci začeli naglo prijavljati.

Sodijo, da bodo ustanovili čisto kubanske vojaške enote, če bo zadostno število prijav. Kubanci so voljni stopiti v oborožene sile ZDA, če jim te obljubijo, da jih ne bodo uporabile na drugih področjih izven ZDA kot pri oboroženem nastopu proti Castru.

Čemu novi jedrski pre- skusi?

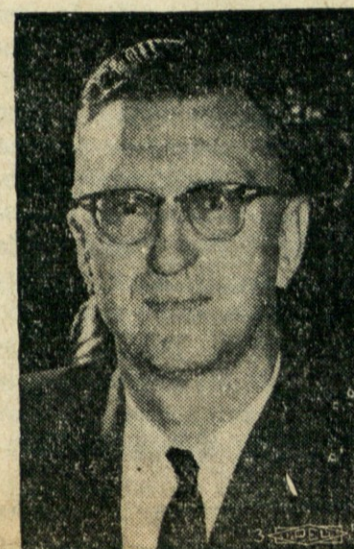
WASHINGTON, D. C. — Predsednik Kennedy je dovolil nove preskuse jedrskega orožja, ker so ga vojaški in jedrski strokovnjaki prepričali, da je to potrebno za morebitni razvoj "neutronske" bombe.

Neutronska bomba bo po napovedih jedrskih strokovnjakov uničila na določenem področju vse, kar je živega, pa ne bo povzročila nobenih ruševin in bo brez vsake radijacije.

LOCHER JE DOBIL NAD POLOVICO VSEH GLASOV

Pri včerajšnjih demokratskih primarnih volitvah za župana Clevelanda je z lahkoto in prepričljivo zmagal "neodvisni" demokrat Ralph S. Locher, ki so ga podpirali sen. F. Lausche, bivši župan A. Celebrezze, oba glavna tukajšnja dnevnika in posamezne neodvisne skupine.

CLEVELAND, O. — Huda in ostra volivna borba za demokratskega županskega kandidata je končana. Zmagal je neodvisni demokrat Ralph S. Locher, za katerega so se od vsega začetka izjavili sen. Frank J. Lausche, bivši župan A. Celebrezze in glavna dnevnika Plain Dealer in Cleveland Press. Dobil je skupno 74.529 glasov ali 54,3 odstotka vseh oddanih glasov. Njegov glavni tekmeč je bil Mark McElroy, ki ga je podpirala uradna organizacija demokratske stranke z R. Millerjem in predsednikom mestnega sveta J. Russellom na čelu. McElroy je dobil 46.140 glasov ali 33,6 odstotkov. Neodvisni demokrat John T. Corrigan je užival podporo posameznih skupin strankine organizacije. Dobil je 16.593 glasov ali 12,1 odstotek.

Ralph S. Locher

Volitev se je proti vsem pričakovanjem udeležilo izredno veliko število volivcev, 137.262, nad 50.000 več, kot je napovedoval načelnik demokratske okrajne organizacije Ray T. Miller. R. S. Locher je dobil 23 od 33 mestnih vrd, od tega s posebnim ogromno večino vse tri varde, kjer žive Slovenci. McElroy je zmagal v 10 vrdah, Corrigan niti v eni. Izredno podporo je dobil McElroy le v predelih, kjer imajo večino črnici, pa še tam je v vardi 24, katere zastopnik v mestnem svetu L. Jackson se je izjavil za Locherja, zmagal Locher dosti prepričevalno.

Izidi v posameznih volivnih okoliših kažejo očitno velik vpliv, ki ga je imela na izvolitev Locherja podpora sen. Franka Lau-

scheta in zveznega tajnika A. Celebrezze. V 23. vardi, kjer je Frank Lausche doma in kjer žive pretežno Slovenci, je zmagal Locher z večino 3 proti 1, čeprav je uradna strankina organizacija ostala nevtralna.

Locher se zahvalil

J. Corrigan je opustil upanje na zmago že kmalu v začetku štetja glasov. McElroy ni obupal nad zmago do desetih zvečer, ko je bila večina glasov prešeta in zmaga Locherja očitna. Nejevoljen je priznal svoj poraz, pa izjavil, da ne bo podpiral Locherja v glavnih volitvah novembra, češ, da je bila njegova volivna borba "ubijanje značaja". Izjavil je, da se bo danes zjutraj vrnil v Columbus na svoje uradno delo.

Župan Ralph Locher se je zahvalil kmalu po devetih, ko je bila njegova zmaga že očitna, volivcem takole:

"Želim uporabiti to priložnost za zahvalo vsem onim, ki so mi dali danes glas svojega zaupanja. Vem, da njihova podpora ne velja meni osebno, ampak boljšeju Clevelandu. Naloga še ni izvršena. Današnja zmaga je še le premaganje prve ovire. Mnogo trdega dela je ostalo in jaz pozivam vse Clevelandčane, da se pridružijo naši stvari."

Demokratje na piknike, republikanci na kosila in večerje

BOSTON, Mass. — V vzhodnih državah so demokratje in republikanci potegnili še posebno črto, ki naj loči njihovo propagando. Demokratje organizirajo velike piknike, republikanci pa kosila in večerje. Demokratje znajo privabiti na svoje piknike veliko "malih ljudi," zato pa jim pikniki ne donajajo veliko denarnih koristi. Na republikanske večerje in kosila hodijo ljudje z denarnicami, zato je pa tudi gostov primerno manj kot na demokratskih prireditvah.

Vsekakor imata lahko obe stranki vsaka svojo tolažbo. Demokratje veselijo ljudske množice, republikance pa polne blagajne. Škoda le, da na dan volitev polne blagajne ne pridejo do prave veljave.

SCHIRRA V ORBITU

CAPE CANAVERAL, Fla. — Ob 8:15 po vzhodnem letnem času je vzletela raketa Atlas z vesoljsko ladjo Mercury, v kateri je astronaut W. Schirra, na prvi leti okoli Zemlje. Če pojde vse po sreči, bo Schirra napravil šest polletov okoli Zemlje, preden se bo vrnil na njo. Vreme je krasno tako na Atlantiku kot na Pacifiku, kjer čakajo na povratek astronauta ladje.

Iz Clevelanda in okolice

Rojstni dan—

Mrs. Terezija Sedej s 709 E. 157 St. obhaja danes 78. rojstni dan. Cestitamo in ji želimo še mnogo let zdravlja!

Novi lastniki—

Novi lastniki Mary's Delicatessen, ki se je preselila z 1095 E. 72 St. na 1193 E. 60 St. se priporočajo vsem starim odjemalcem in novim sosedom. — Podrobnosti v oglasu!

Manj visokošolcev—

John Carroll University je objavila, da se je letos vpisalo na njo 16 odstotkov manj novincev kot lani. Na Fenn Collegeu je število novincev manjše za 20 odstotkov, na Western Reserve University pa celo kar za 25 odstotkov. Sodijo, da je padcu števila novincev treba iskati vzrok delno v visokih šolninah; študentje so šli namesto na privatne raje na državne univerze, kjer so šolnine manjše.

Satelit Telstar dobro pre- staja svojo skušnjo

WASHINGTON, D. C. — Telekomunikacijski satelit Telstar sicer ne prenaša več televizije med Ameriko in Evropo, toda je še zmeraj predmet najrazličnejših poskusov. Pri tem se je pokazalo, da je Telstar srečno prebrodil vse nevarnosti, ki so mu žugale od eksplozije naše vodikove bombe v vesolju.

Radijacija mu ni nič škodovala, kot so se bali. Dobro se obnašajo tudi baterije, ki jih polnijo z električnim tokom sončnih žarkov. Dajejo je zmeraj 85% kalkilirane električne struje. Po dveh letih jo bo dajal, tako računajo, še 68%, dočim je za prenos televizije potrebnih samo 50%.

Zadnje vesti

NEW ORLEANS, La. — Zvezno prizivno sodišče je odločilo obsodbo guv. Barnetta zaradi nepokorščine za 10 dni.

CAPE CANAVERAL, Fla. — Silnici so poslali na pot okoli Zemlje umetno luno Explorer 14. z nalogo, da meri sončno radijacio. Explorer 14. se bo oddaljil od Zemlje do 53.000 milj, pa se ji nato približal zopet do 185 milj.

VATIKAN. — Papež Janez XXIII. se bo jutri odpeljal z vlakom v Loreto in Assisi. Na obeh krajih bo molil za uspeh vesoljnega cerkvenega zbora, ki se bo začel prihodnji teden v Vatikanu. Papeževa pot je prva te vrste od leta 1870, ko so italijanske vladne čete zasedle do tedaj papeški Rim.

PARIZ, Fr. — De Gaulle je pozval Francoze, naj odobre dopolnilo ustave, ki določa neposredno volitev predsednika republike. Politične stranke dežele so se izjavile proti spremembi ustave.

OXFORD, Miss. — Univerzitetne oblasti so pozvale slušatelje, ki so zapustili mesto, naj se vrnejo, ker je zajamčen reden pouk. Med tem sta se dve bojni skupini 101. padalske divizije, okoli 2400 mož, že umaknili iz mesta in države Mississippi.

Cilji konference ministrov OAD v Washingtonu

WASHINGTON, D. C. — Na konferenci Organizacije ameriških držav (OAD) v naši prestolnici so se zbrali vsi zunanji ministri, razen treh, ki pa niso ostali iz političnih razlogov. Argentinski je ostal doma, ker vsak večer ne ve, ali bo prihodnje jutro še minister, brazilski mora agitirati, kajti v nedeljo so v Braziliji parlamentarne volitve in bi rad pri njih ohranil svoj poslanski mandat, zunanji minister v Mehiki se pa pripravlja na daljšo pot po vzhodni Aziji, ki jo bo nastopil te dni. Vsi trije so zastopani po vodilnih diplomatih svojih držav.

Sedanjo konferenco OAD bi lahko označili kot nov način zasedanja, ki je v popolnem nasprotju z zadnjo konferenco v Punta del Este v Urugvaj. Ta kratko konferenco že naprej razbožnjal kot izredno važno, določili so ogromen dnevni red in kopo resolucij. V resnici se

je vse skupaj podrlo v nič. Od konference je ostalo samo nekaj komisij, ki niso nikoli kaj pametnega sklenile, ako so sploh kaj zasedale.

Sedanja konferenca se je začela kar na tistem, danes jo bo že konec. Kennedy je ne bo pozdravil, pač pa je glave konference povabil na kosilo. Konferenco vodi državni tajnik Rusk, toda ni napovedal nobenega dnevnega reda. Torej skromnost in previdnost na vseh koncih in krajih.

Konferenca se je tako že v začetku spremenila v posvetovanja, ki bodo obravnavala sledeče predmete:

Najprej bo naš državni tajnik hotel zvedeti mnenje vseh prisotnih, kaj mislijo o dovažanju komunističnega orožja na Kubo. Za odgovor bo verjetno dobil vtis, da vsi zunanji ministri mislijo o tem veliko, da pa njihove vlade niso za kake korake posebne vrste proti oboroževanju Kube. Morda se bo iz tega rodila skupna misel, da je treba nekaj ukre-

ni, da to orožje ne bo prišlo v roke raznim podtalnim komunističnim organizacijam, raztresenim po vsej Latinski Ameriki. Verjetno bodo skušali najti tudi kako skupno pot, kako preprečiti dohod komunističnih agitatorjev v Latinsko Ameriko. Da bi bile države OAD vneta za blokado Kube ali za gospodarski bojkot, na to ni treba misliti. Sicer pa gospodarski bojkot tako ne bi veliko pomenil, kajti vsa Latinska Amerika izvažna na Kubo komaj za \$8.500.000 blaga, od tam pa ga dobiva za \$2.500.000. Kuba ne bi bila torej z gospodarskim bojkotom hudo prizadeta.

Vprašanje priznanja morebitne kubanske begunske vlade še tudi ni dozorelo. Kdo naj tako vlado sestavi? Ali bi jo Castrovi nasprotniki na Kubi tudi priznali? Dokler ni odgovorov na ti dve vprašanji, priznanje begunske vlade ne pride v poštev. Preje so še mislili, da bo ideja o NATO v okviru OAD že postala aktualna, toda diplomatske sod-

be zadnjih dni trdijo, da zadeva še ni dozorela. Morda bo kaj razgovora o njej, sklepa pa nobenega. Verjetno bo konferenca sklepala o usodi komisij, ki so bile ustanovljene v Punte del Este. Katere naj ostanejo še pri življenju in kaj naj delajo, to bo verjetno edini praktični sklep konference.

Kaj je torej prav za prav na konferenci? Najti tiste skupne točke, ki se o njih dajo napraviti praktični sklepi. Pomembno vrhu pa še odkrita izjava našega državnega tajništva, da bo Amerika začela gledati le na svoje interese in ne na interese Latinske Amerike, ako bodo države Južne Amerike še kar naprej tako površno obravnavale komunistično nevarnost. Navadno govorijo o njej samo takrat, kadar hočejo iztisniti od nas običajne letne podpore. Tega bi moralo biti konec. Ali sodelovanje v duhu Zveze za napredek ali nič! Take zakulisne, toda odkrite besede so bile že davno potrebne!

6117 St. Clair Ave. — Henderson 1-0628 — Cleveland 3, Ohio

National and International Circulation

Published daily except Saturdays, Sundays, Holidays and 1st week of July

Manager and Editor: Mary Debevec

NAROČNINA:

Za Zedinjene države:

\$14.00 na leto; \$8.00 za pol leta; \$4.50 za 3 mesece

Za Kanado in dežele izven Zed. držav:

\$16.00 na leto; \$9.00 za pol leta; \$5.00 za 3 mesece

Petkova izdaja \$4.00 na leto

SUBSCRIPTION RATES:

United States:

\$14.00 per year; \$8.00 for 6 months; \$4.50 for 3 months.

Canada and Foreign Countries:

\$16.00 per year; \$9.00 for 6 months; \$5.00 for 3 months.

Friday edition \$4.00 for one year.

Second Class postage paid at Cleveland, Ohio

83

No. 190 Weds. Oct. 3, 1962

Naša predsedniška unija

Pokojni angleški socijalistični zunanji minister in unijski organizator Bevin je rekel, da se ne boji nobene mednarodne unije tako kot unije generalov in admiralov, kamor spadajo vsi brez razlike, kje služijo, brez ozira, ali so si bili v bojih sovražniki ali zavezniki. Možno je imel prav, skusil je to na svoji koži, ko je bil v Londonu za zunanjega ministra. Kadarkoli je imel z njimi opravka, je naletel na čudno solidarnost med njimi, ki je ni mogel nikoli razumeti do dna.

Podobno bi lahko trdili o ameriški "uniji predsednikov." Unija je zmeraj obstojala, kajti vsak gospodar v Beli hiši je imel še vsaj enega živega prednika. Sedanji predsednik Kennedy ima posebno srečo: ima kar tri žive prednike, republikanec Hooverja in Eisenhowerja v demokraciji Trumana. Se ni dobro prestopil praga Bele hiše, že se je zavedal, da je postal član unije, ki ima svoja nepisana pravila, med njimi tudi tisto, ki pravi, da morajo imeti bivši predsedniki častna mesta pri inavguraciji vsakega novega predsednika. Kennedy je na svečanost povabil oba davna prednika, Hooverja in Trumana, le slabo vreme je bilo krivo, da ni bila takrat unija zbrana v polnem številu vseh štirih članov.

Motil bi se, ako bi kdo mislil, da je predsedniška unija samo prazna beseda. Unija je zmeraj delavna. Sedaj se aktivne politike ne udeležuje samo bivši predsednik Hoover radi svojih 88 let, Truman in Eisenhower pa krepko posegata v tok političnih dogodkov. Unija seveda ne veže svojih članov, da pozabijo na svojo strankarsko pripadnost, vendar pa nalaga članom nekaj obvez. V čem so te obveze, se vidi najlepše iz odnosov med Eisenhowerjem in Kennedyjem.

Kennedy in Eisenhower skušata najprej ostati v dobrih osebnih zvezah. Osebnega zaničevanja in sovraštva ni med njima, vendar pa imata svobodo, da mislita, kar hočeata drug o drugem. Ni na primer nobena tajnost, da je Eisenhower smatral Kennedyja za premladega gospodarja v Beli hiši. "Tistemu Kennedyjevemu fantu še manjka potrebne življenske skušnje za gospodarjenje v Beli hiši. "Kennedy ni videl s svoje strani v Eisenhowerju nobenega vzornega predsednika. Danes najbrže mislita drug o drugem malo drugače.

Taki različni pogledi niso vplivali na osebne zveze med obema predsednikoma, sedanjim in bivšim. Ne sestajata se ravno redko, vsakega sestanka pa ne obešata na političen zvon. Taki sestanki imajo velik političen pomen, kajti Eisenhower je še zmeraj večji političen gospodar v republikanski stranki kot Kennedy v demokratski. Kennedy bi si obliznil vseh deset prstov, ako bi njegova beseda veljala toliko med demokrati kot Eisenhowerjeva med republikanci.

To se je lepo pokazalo ravno zadnje čase. Eisenhower je bil letos v Evropi na počitnicah. Tam je videl veliko prijateljev pa tudi odgovornih politikov. Ko je prišel nazaj domov, se je rad odzval povabilu predsednika Kennedyja na kosilo, kar je dalo povod, da je Eisenhower povedal vtise svojega potovanja, Kennedy mu je pa dal pojasnila o trenutnem mednarodnem političnem položaju. Do tu je bila stvar v redu, bi odgovarjala samo tradiciji ameriške politike.

Prišlo je pa vmes nekaj drugega. Oba predsednika sta se sestala ravno pred volvno kampanjo. Demokratje so upali, da bo skupna izjava o sestanku sestavljena tako, da bodo njihovi kandidati lahko imeli kako korist od nje. Saj so nekateri demokratje celo trdili, da je bil ravno to namen Kennedyjevega povabila na kosilo. Republikanci so se pa bali, da bo Eisenhower preveč popustljiv napram Kennedyjevi prijaznosti. Razočarani so bili demokratje, potlačeni republikanci. Skupna izjava se je izogibala vsakemu odklonu od stroge nevtralnosti.

Kar se tiče zunanje politike, se člani sedanje predsedniške unije držijo stare navade: vsak predsednik mora uživati podporo vse dežele v vsah zadevah zunanje politike, ki se lahko izmaličijo v mednarodne zapletljive in napetosti. S tem ni izključena vsaka debata o zunanji politiki. Je celo potrebna, da čisti pojme in smernice v zunanji politiki. Eisenhower je zato na primer podpiral podpis posojila ZN, je podprl celo Kennedyjevo kubansko politiko, vse skupaj v veliko nejevoljo republikanskih prvakov na Kapitolu, ki radi porabijo take prilike, da berejo levite gospodarju v Beli hiši.

Podobno stališče zagovarjata tudi bivša predsednika Truman in Hoover. Truman in Eisenhower se osebno ne moreta, to pa ni motilo Trumana, da je krepko podpiral Eisenhowerjevo zunanjo politiko tudi takrat, kadar demokratje niso bili zanj in kadar se tudi sam ni strinjal osebno z njo. Hoover se na primer ni strinjal s pokojnim Rooseveltom glede udeležbe v drugi svetovni vojni. Ko je senat objavil vojno, je pa tudi Hoover odločno zagovarjal ameriško udeležbo.

Kot si torej člani predsedniške unije pomagajo v zunanji politiki, hočejo imeti v domači politiki proste roke. Na tem področju jih ne vežejo nobena unijska pravila. Vsak član unije izrabi to svobodo po svoji volji in v svojem okusu. Truman ni na primer varčeval z napadi na Eisenhowerjevo notranjo politiko. Eisenhower je bil vsaj do sedaj dosti obziren do Kennedyja. Čutimo pa, da je spremenil svoje poglede. Zadnja dva agitacijska govora v državah Illinois in Indiana sta pokazala Eisenhowerjevo bojevitost v čisto novi luči. Kot je preje hotel zmeraj plavati nad vrstami navadnih republikancev in biti predsednik za vse Amerikanke, se je sedaj vrnil med prve vrste republikanskih politikov, ki hoče krepko posegati v potek volivnega boja.

Razumemo Eisenhowerja. Ako se mu posreči, da priboji republikancem še kakih 10-15 novih mest v predstavnem domu, bo Kennedy imel v prihodnjem predstavnem domu še bolj solidno opozicijo, ki bo obenem tudi večina. Njegov zakonodajni program za l. 1963-1964 bo odvisen od milosti republikanske večine v predstavnem domu, kar more samo poslabšati njegove upe na predsedniško zmago v l. 1964. Eisenhowerjeva sedanja bojevitost je torej dobro utemeljena.

Pennsylvanski preprihi

(Poroča Majk)

Pittsburgh, Pa. — Ko sem pred nedolгим "patroliral" z mojo radovednostjo po Butlerju in 57. cesti in se ustavil v nekom gostišču, da bi malo osvežil moje grlo, sem slišal, da so se tri stranke pogovarjale v našem slovenskem jeziku. Počasi sem obrnil moj pogled na nje, da ne bi vzbudil radovednosti, da sem Slovenec, dasi so me morda nekateri spoznali, da sem kar sem, namreč slovenski rojak. Kako se spozna Slovenca, me je pred več desetletji počul pokojni Lokar, doli na Hatfield. On je Slovenec bolj pozna, kakor morda malokdo drugi. Meni je na vprašanje, kako more vedeti kdo je med idočimi po ulici "Kranjec" in kdo ne, enkrat tako le odgovoril v duhu njegove "kartaljevske in mirnopeške šprah":

"Kranjca poznam že kar na eno miljo na daleč. Hrvata pa na dve milje daleč!" "Kako?" — sem ga pobaral nazaj. "Kako? Po tem, kako hodijo in kako se obnašajo. Kranjec jo maha po njegovih potih in hudiče v vrage kar po imenu kliče. Če z enim ni zadovoljen, jih pokliče sto in tisoče, kakor da so vsi pod njegovo komando. Včasih pa reče "milijon hudičev," to pa ni res! Če je pa res, komur odgovarja, jih pa še kak milijon zraven pritakne.

Hrvat pa po svoje hodi po svetu. Ta pa ima svoj uvod in v k vsakemu slučaju in dogodku: Z njegovim "Boga mi, tako je!" ali pa: "Boga mi, tako nije," se približa k vsakemu vprašanju, pa naj bo to vprašanje vaških žab, ali pa vprašanje Velikega Britanskega Imperija, v katerem kakor pravijo, nikdar sonce ne zaide. Hrvat pravi: "Tako je, tako sem vam jaz kazal in tako vam kažem, da svet je poln vragov in vražic in te je treba počistiti in dobro bo na svetu. Dokler pa bomo imeli med seboj vrage in vražice, bogme bo slabo na svetu!"

Vidite po takih pravcih so se skušali poznati nekdanji naši naseljenci. Nič hudega v tem. Ko so se tisti trije pogovarjali v našem jeziku za baro, me nekam svetlo pogleda natak (bartender) in ker je hrvatskega pokoljenja rojen tu, a še kar dobro hrvatsko govori, me nagovori, ko je postavil pivo pred me: "Ali razumeš te tvoje rojake? To so Kranjci!"

Vsi so vrgli poglede name. "Kaj Slovenec ste?" — so me v lepi slovenscini vprašali. "Sem, slovenska mati me je rodila, tam blizu bregov Kolpe." — sem jim odgovoril.

Po par vprašanjih, koliko časa sem še tu in od kod sem prišel, smo kmalu krenili k drugim zadevam in predmetom. Med omenjenimi sta bila dva nova, eden pa starejši rojak. Prva sta tu kakih devet let, starejši pa že blizu 45 let. "Pa kaj bi stali tu pri teh jastih, veli starejši rojak, sedimo tja za mizo. Ti natak pa pri-

nesi nam vsakemu en dober "beef sendvič," pa vrčke nam napolni, pa bomo prijatelji." Tako smo storili. Okusni "sendviči" so se vsem prilagili, ker kar lepo smo jih pospravili vsak pod svojo streho in zalili z dobrim pivom. Natakariju pa zopet ukazali, naj zopet napolni vrčke. Po dobrem okusnem založku in pivu so se pa nam žeziki razvezali in začeli smo govoriti in razpravljati o vsem mogočih zadevah.

Eden izmed novih dveh je začel razkladati, da imajo po Evropi razne države socialno oskrbo, to je pokojnino za delavce, ter bolniško oskrbo in drugo bolj urejeno, kakor pa tukaj pri nas. Jaz sem mu začel pojasnjevati, da je vse le bolj navidezno. Res je, imajo državno zdravniško oskrbo v marsikateri državi, dobro urejeno, kot švedska, danska, belgijska, in še več drugih. Tudi kar se tiče pokojnin imajo res kar lepo urejeno. Ampak, nikjer pa nimajo delavci vseh raznih slojev toliko gospodarskih prilik, si gospodarsko pomagati, kakor jih imajo delavci tu v Ameriki. Tu je vsem na razpolago več vseh raznih služb in del, kakor pa kje koli drugje po svetu. Če ti ne ugaja ena služba, en poklic, imaš še vedno svobodo, da si lahko najdeš drugo zaposlitev v drugih poklicih, če si dovteten, da si lahko v njih iznajdeš. Tudi plače so tu proti plačam v raznih drugih deželah po svetu daleč boljše. Zato si tu delavec, če je koli kaj kakega gospodarja, lahko privošči marsikaj, kar si delavci po drugih deželah ne morejo. Nimajo prilžnosti za to. Tu pa so. Seveda ni vsak tako srečen, da bi bil obdarjen z gospodarskimi sposobnostmi. Drugi zopet radi drugih okoliščin ali kakih neprilžnosti ostanejo vedno le reveži. Toda tudi za te je v Ameriki kolikor toliko poskrbljeno, dasi so mogoče tu in tam mnogi žalostni slučaji. A brez nekih takih slučajev ni nobena država. Toda kar se vsaj mene tiče, jaz se počutim še vedno bolj zadovoljnega in srečnega tukaj v Ameriki, kakor pa bi se v kateri koli drugi deželi na svetu. Za druge seveda ne vem. Upam pa, da bomo tudi v Ameriki kar se tiče socialne oskrbe dobili v bližnji bodočnosti še marsikaj. Toda vse to bo treba plačati. Kako? Z davki seveda. Vlada in oblasti le upravljajo, blagajne pa polnijo davkoplačevalci na en ali drug način. Kjer imajo tak red že dolgo uveden, v takih deželah najdejo novi rodovi že vse urejeno. Pripravili so jim seveda predniki pred njimi. Kjer se pa take ustanove in skladi še le uvajajo in začenjajo, v takih krajih pa to pričenjajo tistočasni ljudje, v katerih časih se taki socialni redi ustanavljajo. Toda povsod je tako, nekdo skupaj nosi, drugi pa iz skupnosti prejemajo. V nekaterih krajih tak red lepo uspeva, v nekaterih pa tudi šepavo gre. Vse odvisi v kakem gospodarskem stanju je

dežela, ki obratuje s takim redom. Če dobro gospodarijo, da so dohodki boljši od izdatkov, gre sijajno. Kjer pa zahteve predsegajo dohodke, tam pa je navadno vedno luknja v kasah.

Res je tudi, da tisti, ki skupaj nosi, se navadno jezi, češ za druge delam. Ljudje so pač bili in bodo vedno sebični, zase vsak gleda, drugi ga ne brigajo dosti. Taka je slika tudi pri nas v Ameriki. Ko zadnja desetletja vse tja od predsednika Roosevelta naprej počasi uvajamo razne socialne dolžnosti, vpijejo najbolj proti temu tisti sloji, ki imajo narodno bogastvo v rokah. Čemu taki in taki davki, to bo deželo upropastilo, pravijo. Pa ni res, zadnje dve desetletji je ravno ta red vsem v korist. Socialna pokojnina daje starim in onemoglim nekaj denarja v roke vsak mesec in ti ta denar sproti porabijo za živež in druge potrebe. Denar pride v promet, dobi ga po potih okrog trgovcev, ki prodaja razne potrebščine, ta pa ga zopet naprej uporabi za kup nadaljnjih zalog od raznih industrijskih tvrdk, od farmarjev in denar neprestano cirkulira. V starih časih, ko so imale gospodarske krize in ljudje bili brez dela brez vsakih dohodkov, je šlo pa vse na "puh" in kmalu so bile vse kase suhe, vse kašče prazne in kriza je bila vsestranska. Torej boljši dobro urejen socialni red ne prinaša res kriz, pač pa bolj ustaljen red, da vsak dobi nekaj, kar v prejšnjih časih ni bilo. Kaj bi torej vpili, da bo šlo vse fuč, to vpijejo le tisti veliki magnati, ki bi radi videli, da bi se vse stekalo v njihove žaklje. Kako gre pa malim ljudem, to jim je pa deveta briga.

Pritrdili so mi, da imam prav, le to, da vse to prepočasno uvajajo. Počasnost je pa radi tega, ker to ovirajo. Poglejmo samo razne predloge sedanje predsednika Kennedyja, nasprotujejo jim vsepovsod, potem naklonjenih zastopnikov raznih strank. In baš tu pri grajenju boljšega socialnega sistema so tiste "new frontiers," preko katerih bi treba h boljšemu socialnemu redu.

Se to le sem omenil, kar jaz že precej časa z mojem gledanju v bodočnost predvidevam. Svet radi hitrejših občevalnih in drugih zvez postaja ožji in ožji, ali če hočete manjši in manjši. Kmalu bomo vsi na svetu kakor v enem samem okraju, mestu ali vasi. Naučiti in privaditi se bo treba v taki vedno večji tesni skupnosti živeti. Pa tudi privaditi se bo treba žrtvovati za druge v taki skupnosti. Podpirati se bomo morali med seboj. Tako podpiranje pa gre vedno le po enem pravilu in to je, kjer nič ni, nimaš kaj vzeti. Kjer je tam je kaj vzeti in dati tam kjer ni in kjer je podpora potrebna. In tu pridemo in trčimo v skupno socialno življenje. Kjer ga znajo urediti, gre vse lepo naprej, kjer ga ne znajo, tam poka, šepa in vse nazaduje. Kjer ne rinejo in ne vlečejo vsi v eno smer, tam drči vso nazaj. Moje mnenje je, da svet bo prišel do neke socialne povezave, kjer bodo tisti narodi, ki jim teče gospodarsko življenje po gladkih cestah in vsestransko napredujejo, tisti bodo morali socialno skrbeti za manj srečne narode in ljudstva. Na neki "Social Security" bodo počasi prišli vsi taki. Kako bo mogoče tak "Social Security" organizirati, to je in bo naloga bodočih voditeljev narodov in dežel. Mi vsi, ki smo zrastle v sferah starega reda, to težko uvidevamo in to kar ne more v naše glave. A priti do nekega takega mora, ali pa bodo med narodi in raznimi ljudstvi neprestane revolucije, vojne in borbe. Drug drugega bomo morali upoštevati, kakor bratje in sestre v eni družini, ali pa bodo ljudje drug drugega pobijali in morili, kakor so to delali in še delajo marsikje sedaj. Ali bodo ljudje bratje in sestre med seboj, ali pa kakor levi, tigri in volkovi...

Tem mojim bseadam so pritrili, da je res tako, le pomislite, da je pristavljali, da kaj takega je še silno daleč in da je malo glav na svetu, ki kaj takega sploh pričakujejo. Narodi in ljudstva so še vedno na starih potih življenja, kjer se ravna po geslu: "Vse zame, drugi naj gledajo zase!"

Jaz sem jim odgovoril: Če tako in če bodo taki, bodo želi le to kar bodo sejali...

Razšli smo se in vsi smo bili mnenja, da je bil to med nami kar zanimiv razgovor. Izmenjava misli je vedno koristna. Tisti starejši rojak biva doli blizu Moon Run in me je povabil, da ga naj o priliki obiščem. O priliki znam to napraviti. Ostala dva sta tudi izrazila željo, da bi se še videli in razgovarjali kakor smo se.

Ker se je pripovedovanje o tem srečanju in pogovarjanju zavleklo, naj končam. Bom o čem drugem pa drugič kaj pisal in povedal. Vsem zavednim slovenskim ljudem po Ameriki in drugod po svetu naj izrazim iskren slovenski pozdrav! Ameriški Domovini, najboljšemu slovenskemu listu dnevniku med nami pa želim obilo novih naročnikov!

Stari Majk.

Vabilo "Slavčkov"

Cleveland, O. — Šest let je preteklo, odkar je slovenska mladina v Clevelandu ustanovila društvo in začela prepevati pod vodstvom pevovodje M. Saverinika. S pevskim društvom "Slavček" je slovenska skupnost občutno pridobila na pevsko-kulturnem polju, "Slavčki" pa so in še pridobivajo poleg pevske izobrazbe tudi kulturno in predvsem se izpopolnjujejo v družabnem življenju.

Kljub občutnemu številu odsotnih članov — vojakov in študentov — je zbor obdržal kvaleto in to samo z vztrajnim delom. V triurnih tedenskih vajah si vsak posameznik prizadeva v največji meri izkoristiti čas z ubranim in lepim slovenskim petjem.

Dokaz marljivosti vam bo pevsko društvo "Slavček" pokazalo v nedeljo, 21. oktobra t. l., ko bo priredilo svoj jesenski koncert. Prireditve se prične ob 3:30 popoldne v novi šolski dvorani pri Sv. Vidu. Po koncertu bo zabava s plesom, igral bo priljubljeni Tonklijev orkester.

Vsakemu, kateremu je slovenska pesem še draga, naj bi bila nedelja, 21. oktobra, posebno lepa, ker bo s svojo udeležbo pri koncertu podprl in odobral delo clevelandskih nadbudnežev.

Pridite torej vsi!

Mihaela Ošaben.

Prešeren v New Yorku va bi v soboto na Osmo

New York, N. Y. — Čas poletnih počitnic je pri kraju. Društvo France Prešeren bo začelo novo sezono v soboto, 6. oktobra, z Vilharjevo komedijo "Metuljčki" v dvorani slovenske cerkve na Osmi. Igra se bo začela ob osmih zvečer, po igri pa bo prosta zabava in ples ob zvokih orkestra Planika. Za lačne bodo poskrbele kuharice s kranjskimi klobasami in prigrizkom, žejni pa bodo lahko pogasili svojo žejo pri bari. Vsi iskreno vabljeni!

Na svidenje v soboto, 6. oktobra, ob osmih zvečer na Osmi. Društvo Prešeren.

Ludvik Bugar.

Roboti v angleških premogovnikih

Britanija bo imela v kratkem dve popolnoma mehanizirani napravi, ki ju bodo pri kopanju premoga krmarili na daljavo, je napovedal predsednik nacionalnega odbora za premog. Prva naprava bo delala v bogatih pre-

mogovnih plasteh, druga pa v slabšem rudniku. Človek ne bo potreben, ker ga bodo v celoti nadomestili roboti.

Ob koncu leta 1960 so mehanizirali drobljenje in odvažanje tretjine vsega premoga, kolikor ga nakopljejo v britanskih rudnikih. Do začetka letošnjega maja je mehanizacija zajela polovico proizvodnje premoga, v prihodnjih treh letih pa naj bi britanski premogovniki po zaslugi nove opreme mehanizirali in v glavnem avtomatizirali 85 odstotkov proizvodnje.

IZ NAŠIH VRST

Keenesburg, Colo. — Spoštovani! Prav lepo Vas pozdravljam in obenem prosim, če hočete priobčiti v časniku, kar Vam tukaj napišem, da bodo še drugi vedeli, kaj vse se človeku lahko pripeti.

Meni se Ameriška domovina prav zares dopade in komaj čakam, da pride večer, da se vsedem kamor že in jo prečitam predno grem spat. Televizižen imam odprt, pa ga ne gledam, razen če je na programu roko-borba, katera me še malo zanima. Potem si ga na deževam eno čedro, žena pa že podnevi prečita vse te žlahtne slovenske vrstice.

Tako mi je bilo torej žal, da ste me morali vsako leto opomniti za novo naročnino. Letos sem si pa naprej vzel, da Vam bom preje poslal, a bilo je žal drugače. Zeno sem preje večkrat dražil, da ne bom več plačal naročnine, češ, saj ni nič posebnega notri. A ona me tako lepo prosi, jaz pa se spomnim Toneta s hriba in njegovih klobas, pa žlahtne kapljice in ugotovim da je Tonetovo pismo samo vredno 14 dolarjev. Vse drugo je zastoj ali za povrh, kakor hočete. Pa sem rekel ženi, kar naslov napiši, jaz bom pa dal denar, saj se ne pulim zanj, ker itak vem, da bo prej mene zmanjkalo, kakor pa denarja. Žena je bila vesela in je hitro napisala naslov, seveda narobe. Za prejemnika je napisala moje ime in mesto Cleveland za odpošiljatelja pa Vas in Keenesburg. Pismo sem oddal na pošti 15. avgusta, 8. septembra sem ga dobil nazaj. Jaz sem bil pisma in denarja, 14. dolarjev, zelo vesel. Le kdo mi pošilja? Ko pa sem vse natanko pregledal, sem videl, da se je žena pri pisanju naslovov zmotila. In zopet sem tam, kjer sem bil...

Zato pa Vam danes pošiljam naročnino za celo leto. In lepo pozdravljeni!

Franc Jelen.

Chicago, Ill. — Spoštovani! Vljudno Vam sporočam, da sem se preselil z družino na novi naslov, katerega Vam tu prilagam. Ker vsi radi čitamo ta lepi poučni list, ga težko vsak dan čakamo in upamo, da ga bomo dobivali v redu še naprej.

Z iskrenim pozdravom in Bog Vas živi!

Martin Pecharich.

Lakewood, O. — Priloženo pošiljam denarno nakaznico za obnove celoletne naročnine. Ameriško domovino berem že vse od leta 1912. Kadar je bila v domači blagajni bolj tema za obnove naročnine, sem si pa posojeval časopis pri sosedih, ki so poznali moje denarne težave.

Če sem pravilno poučen, je ustanovil ta časopis g. Klinc iz Polja pri Dolenjskih toplicah, s katerega sinom sva bila sošolca pri šolskih sestrah v Kočevju. Spominjam se še, kako so nam sestre utepale v glavno za tiste čase tako blaženo nemščino, tako kot so rekli moj stric, prava ribniška korenina, če ne boš nemško znal, boš pa pri kravaš ostal.

Prijateljski pozdrav vsem bralcem Ameriške domovine! Frank Levstik.

PAVEL HEYSE:

Steklar iz Murana

V
Pesnik in steklar
Conegliano je bil pesnik in steklar.

Kakor njegov prijatelj Bocaro je imel tudi on pet in dvajset let. Bled, suh, izkolčen v ledjih, je hodil z raztresenim obrazom in zavitekom papirja v roki; oblečen je bil nemarno in nerodno, kakor je bila pač navada pri pesnikih, ki so tudi v tem iskali nekaj posebnega in občudovanja vrednega. Gotovo bi ga posnemanje njih poze in zdvojenega življenja spravilo še v ječo in na vislice, ko bi mu Bog ne dal sreči pošteni mravi in pridnosti, ki ga je uvrstila med najboljše mladeniče.

Govoril je veliko in z močnim glasom. Rekli bi o njem, da je bil pravo nasprotje senatorja Stampe. Ljubil je besede zaradi besed in njih blaglasje ga je upijalo. Zato je iskal le zveneče, barvane, izredne, tuje in večkrat nerazumljive besede, ki jih je izrekal samo, da je imel veselje nad njihovim zvokom. Zato ni bil nikdar dolgočasen v družbi in je največ sam govoril.

Cemu pa je pesnik prebil cele dneve v steklarni pri "Storkliji"? To bi bilo težko zvedeti.

"Prav nič ne vem," je rekel nekoliko bahavo, "ali sem delal prej verze ali steklo..."

Resnica pa je bila, da Conegliano ni delal ne prvega ne drugega. Kot pesnik je prepisoval pri založniku Gregoriju kakšno stran iz Sofokleja ali Aristotela, kot steklar pa je bil le blagajnik pri Andreju Guisetti. Nikdar ni še torej napravil verza, ne napolnil steklenega mehurja. Dneve je prebil "Storkliji", večere pa v tiskarni. Ostali čas pa je uporabil za sprehode in branje.

In kakor je veliko govoril, je tudi veliko bral. Njegova knjižnica bi se lahko merila z marsikatero iz bogate meščanske hiše. Kar si je odtrgal od ust, je dajal za knjige in kupoval vse, kar je prišlo iz tiskarn, ki jih je bilo takrat kakih sto in petdeset. Bil je sicer dober kristjan, pa je vseeno rad proglasil "humaniste" za svoje preroke.

Na praznik zvečer je pohačal po Benetkah do trde noči. Mesto je bilo razsvetljeno, na tregu je bil ples, v kanalih so se zrcalile svetilke gondol, v zraku so odmevali zvoki raznih godb poleg glasov potujočih pevcev, akrobatov in prodajalcev ocvrlih rib. To vse je zajemalo dušo Conegliana, ki je željno hrepenel po glasovih in barvah.

Pa se je nenadoma znašel na bregu Velikega Kanala sredi strnjene množice, ki se je smejala glumačem. Gnoča ga je dvignila in nesla naprej, dasi se ji je upiral prav s trdimi izrazi. Pa mu je pod nogami zmanjkalo tal in je še z odprtimi usti telebnil v morje. Med glasnim smehom so ga potegnili iz vode. V žalostnem stanju so ga privedli na dom, kjer se je šele v postelji zavedel. Potem je celih dvanajst ur neprenehoma spal. Drugega dne so ga pri "Storkliji" zamen pričakovali: Conegliano ni prišel.

Janez Bocaro je stopil po svoji navadi že zgodaj v steklarno. Nemir ga je obšel, ko ni našel svojega prijatelja Conegliana, s katerim je hotel izpeljati svoje načrte. Pa tudi sam je bil še "slaven" in od notranjih pretresov prejšnjega dne še ves vznemirjen:

mrzlična noč brez spanja ga ni mogla uravnovesiti. Tudi so ga njegovi prijatelji, ki so mu pri prihodu iz srca vzklikali, ganili do solz. Celo so delavci iz sosednjih steklarn so prišli in napovedali, da bodo steklarju v Muranu priredili posebno slavo v njegovo čast. Kmalu bo tudi trenutek tu, ko bo stal pred obličjem mojstra Andreja, ki ga je tako ljubil, in duša mu je plala v nedopovedljivi radosti.

Guisetti je prišel točno in oba, stari in mladi, sta se prisrčno in dolgo objela. Potem se je mojster Andrej nasmešnil in rekel sladko:

"Torej si zadovoljen, Janez?"

"Oh, moj dobri mojster! Vi ste, vi..."

"Ne, Janez! Nimam prav nikakega deleža na tem. Senatorja Stampe je vse to storil. Senator je pravičen mož. Če ti je izkazal čast, je znak, da si si jo zaslužil!"

"Mojster!..."

"Da, da, Janez! Nič drugega nego pravica! Pa mi vendar povej, kod si hodil včeraj zvečer?"

"Bežal sem... Strah me je bilo one množice! Pa nič ne de: zdaj sem srečen."

"Verjamem. Toda tam gori bi te nosili v zmagovalju."

"Potem sem prav storil, ko sem zbežal!"

Guisetti je nekoliko pomolčal. Potem je rekel nekam žalostno:

"Zdaj pa mi povej, kaj misliš storiti?"

"Kaj mislim storiti, mojster?"

"Da!... Pojdes proč?"

"Da bi vas zapustil!"

"Seveda! Hočejo, da greš od mene. Poglej, že začnajo!"

Vrata so se odprla. Vstopili so nekateri lastniki sosednjih steklarn, da bi čestitali mladeniču in mojstru. Prihajali bodo tako tudi ves dan in pomisljali, kako bi si Janeza prilastili zase. Janez je vse ponižno sprejel in rekel, ko so odšli:

"Mislite, mojster, zares, da bi vas zapustil? Vi ste me vzgajali in po vaši milosti sem to, kar sem. Moja umetnost je vaša in vse dobrote te iznajdbe naj delim z vami!"

"Da, da, moj fant! Pa ti ne računaj na to, kar ti ponujajo: denar, naslov gospodarja in, če hočeš, tudi predujme, da se lahko postaviš na lastne noge..."

"Naj mi nudijo, kar hočejo, jaz ostanem pri vas!"

Guisetti ga je prijel za roke:

"Dobro, Janez, dobro! Ti imaš plemenito srce! Torej ostani in zmeniva se!"

V resnici pa je mislil Janez povsem na neko drugo stvar: rad bi govoril o Tuliji! Pa si ni upal. Stari mojster gotovo ni mislil na to. Tako je prešlo jutro, ki je bilo večkrat prekinjeno z obiski, in Janez se ni odločil, da bi rešil zadevo srca.

Pač! Sklenil je, da bo Conegliana poklical na pomoč. Pa prav njega danes ni bilo v delavnico.

Prikazal se je šele okoli dveh popoldne.

Sprva je bil nekoliko zmeden. Pa je začel govoriti o svojem smešnem dogodku v takih zbranih besedah, da je kmalu dobil ravnovesje. Ko je sedel na svojem prostoru v pisarni steklarne, je bil že spet ozdravljen in vesel. Tam ga je Janez poiskal in mu rekel:

(Dalje prihodnjič)

Ljubljanska škofija praznuje petstoletnico

(Nadaljevanje)

Cerkveni koncert

Medtem se je ljudstvo že zbiralo v stolnici, ki je bila ta večer veliko premajhna. Ko je ob sedmih začelo v stolnici pritrkovati, je bila cerkev že polna, zunaj pa so se stale množice ljudi. Za silo jim je mogel postreči prenos koncerta na dvorišču v nadškofijski palači.

Koncert je priredil škenlavski pevski zbor, orkester je bil naprošen ad hoc. Zbor vodi že nad dvajset let kanonik Venčeslav Snoj, ki je hkrati tudi nadškofijski kancler; zadnje leto mu je bil dodeljen v pomoč dr. M. Cuderman, ki je študiral glasbo na Dunaju. Ta dva sta koncert pripravila in vodila. Ob tem prazniku škofije in stolnice je prihitel na pomoč tudi slavni tenorist dunajske opere Anton Dermota, ki je svojo glasbeno kariero začel prav na tem koru kot gojenec orglarske šole. Njegova udeležba je bila vsem udeležencem in poslušavcem neprecenljiva glasbena in osebna dragocenost, saj je prelep zgled plemenitega srca.

Ob polosmih so prišli skozi nabito polno cerkev v sprevedu duhovniki in škofje v slovesnih oblekah ter zasedli svoje prostore na prestolih in v kuru, napolnili so ves prezbiterij. Cerkev je bila slavnostno razsvetljena, da so se lepo videle tudi obnovljene freske po stropu. Med slovesnim vvhodom je V. Snoj igral na orgle Premrlove Variacije na Škroupovo papeško himno. Ko so bili dostojanstveniki na svojih mestih, se je začel koncert. Namen mu je bil, da poda prerez skozi stoletja slovenske cerkv. glasbe. Izbor je mogel biti le majhen, zato pa je bil toliko skrbneje izbran. Posamezne točke je pospremil z besedami razlage o avtorju in skladbi kanonik stolni župnik Franc Glinšek.

Najprej je podal kratek uvod: "Že pred ustanovitvijo škofije je bila v Ljubljani pri sv. Nikolaju glasbena šola. Prav ti sta leta, ko se je porajala ljubljanska škofija, je odšel iz Ljubljane na Dunaj slaven glasbeni delavec Jurij Slatkonja; še mlad je prišel na Dunaj, zaslovel kot kantor, postal duhovnik in kot dvorni kaplan pod Maksimilijanom ves čas vodil petje in glasbo na dvoru; tudi potem, ko je 1513 postal dunajski škof, je še skrbel za cerkevno glasbo pri sv. Štefanu. Umrj je na Dunaju 1522 in je pokopan v dunajski stolni cerkvi sv. Štefana.

Doba reformacije je prinesla tudi v cerkevno glasbo zahtevo po upoštevanju domačega jezika, saj so peli stvari, ki jih mora vsakdo razumeti (vero, očenaš, psalme itd.). Škof Hren je bil sam glasbeno nadarjen in

delaven; iz njegove dobe (1620) imamo ohranjen zapisnik muzikalij v tedanji stolnici (Inventarium librorum musicalium Ecclesiae Cathedralis); naslov je napisal škof Hren s svojo roko.

Jezuitske šole pri sv. Jakobu so s teoretičnim in praktičnim poukom v glasbi, s prireditvami in nastopi bistveno povzdignile cerkvenoglasbeno kulturo v Ljubljani. Dale so enega najpomembnejših skladateljev Janeza Dolarja. Več o vsem tem nam pove Zgodovina slovenske glasbe od dr. Dragotina Cvetka.

Tudi ustanovitev Akademije filharmonikarjev leta 1701. je močno vplivala na kulturo cerkvene glasbe. Častila je kot zavetnico sv. Cecilijo; prvi člen pravil je filharmonikom določil, naj poleg lepe svetne glasbe goje tudi sveto glasbo, ki je predokus nebeskih harmonij.

Za Janezom Dolarjem, ki se je v Ljubljani razvil in delal, ni bila Ljubljana in njena stolnica več brez pomembnih glasbenikov, bodi ustvarjalnih, bodi reproduktivnih. Koncert bo pokazal samo najiminenitnejše tvorce, o drugih pa je za sedaj še zelo nema priča arhiv stolnega kora.

Med prav pomembnimi smermi moramo posebej omeniti Cecilijanstvo v drugi polovici 19. stoletja. To je s svojo resnostjo prineslo cerkveni glasbi tisto plemenito zrelost, ki sarkalno umetnost varuje pred izroditvijo kakor sol pred gnolobom. Zlasti velike so pa zasluge tega gibanja v organizacijskem pogledu.

Organiziralo je najprej (1877) orglarsko šolo v Ljubljani. Njeni ravnatelji so bili po vrsti ravnatelji stolnega kora. Služatelji so bili zmeraj odlična pomoč stolnemu kuru; izmed 370 absolventov je izšla lepa vrsta slovesnih pevcev, ki so se uveljavili v svetu, pa tudi lepo število domačih skladateljev. Le to kasneje (1878) pa je začelo izdajati mesečnik Cerkveni glasbenik z glasbeno prilogo. Obe ustanovi sta se držali do konca zadnje vojske in opravili resnično pionirsko delo v vzgoji voditeljev petja v podeželju kalskih zmožnosti. Na teh dveh ustanovah sloni pevska kultura našega preprostega ljudstva prav do današnjih dni.

Po teh uvodnih besedah je začel zbor izvajati točke sporeda: Prvi je bil na vrsti Jacobus Gallus, Carniolus (1550-81); ta velja še danes za najslavnejšega slovenskega skladatelja. Stoji sicer na začetku umetne glasbe, pa je hkrati njen vrh. Bil je mojster v kontrapunktu in je spretno združeval načela nizozemske in beneške šole. Njegova Missa canonica (kanonska maša) je zložena v beneški tehniki, s tako imenovanimi "chori spezzati" (deljenimi zbori); na-

ša stolnica je s svojimi tremi kori (dvema stranskima poleg velikega) kakor nalašč prostor za take skladbe. Zbor je zapel iz te maše "Credo, Benedictus in Agnus Dei za dva štiriglasna zbora. Na stranskem kuru je pel glavni zbor, na zadnjem pa mu je odpeval drugi zbor kakor daljni odmev. Izvedba je tehnično zelo zahtevna, saj pojo brez vsake spremljave, zato je bila skladba v taki obliki zadnjih sto let prvič izvedena. Tudi učinek skladbe je močan, ko se zdi, kakor da človekova pesem in molitev na zemlji dobiva odmev iz nebesnih daljav, odmev uslišane molitve.

Druga skladba je bila latinska himna Ave mundi spes Mariae (Pozdravljena Marija, up sveta) iz leta 1627; zložil je ta motet Gabriel Playec, renesančni skladatelj, ki se je sam imenoval Carniolus (Kranjec-Slovenec) in je bil vodja nadškofijske kapele v Mainzu. Njegov motet je skladba s homofonim zbornim refrenom in kontrapunktičnimi solističnimi vložki.

Tretja skladba je bil Miserere iz leta 1666, kakor ga je zložil Kamničan Janez Krst. Dolar, jezuit, ki je poučeval glasbo na jezuitski gimnaziji v Ljubljani, pozneje pa v Passauu. Komponiran je v podobni tehniki kakor Plavčev motet, le mnogo bogatejši je in tehnično zahtevnejši. Tri tenorske napeve v njem je zapel A. Dermota ob spremljavi orkestra; Dermota je prav posebej mojster v glasbi te dobe.

Cetrta skladba je bil Te Deum za zbor in solo z orkestrom v kompoziciji Jakoba Zupana — 1734-1810. Bil je glasbeni učitelj v Kamniku in vodil cerkevno petje na kuru. Napisal je prvo slovensko opero Belin, ki je žal izgubljena. Njegovo skladbo nam daje slutiti ta Te Deum, edina skladba, ohranjena v arhivu stolnega kora v Ljubljani. Skladba spominja tu in tam na Haendlovo in Bachovo tehniko, instrumentalni glasovi pa imajo polno baročnih okrasov.

Peta skladba je tako priljubljena božična pesem Gregorija Riharja (1796-1863) Zveličar nam je rojen zdaj — za zbor, bariton in tenor solo z orglami. Rihar je utemeljil slovensko cerkevno pesem, saj jih je uglasbil nad petsto; mnogo izmed njih še danes živi kot nepogrešljiv zaklad zborov. Njegov slog odlikuje plemenita melodika, ki terja precejšnjo virtuosnost, samostojna in zahtevna orgeljska spremljava in pristno ljudsko občutje. Cecilijanstvo ga je nekoliko odrinilo, danes pa spet raste njegov pomen. Božična pesem Zveličar... je zelo značilen primer za njegove pesmi.

Šesta skladba je darovanjski spev (ofertorij) Justorun animae za praznik vseh svetnikov za zbor in orglje od Antona Foersterja (1837-1926); ta je bil po rodu Čeh, pa je vse svoje

življenje posvetil slovenski glasbi, predvsem cerkveni, saj je bil 41 let regens chori v ljubljanski stolnici, 31 let ravnatelj orglarske šole in urednik glasbene priloge v Cerkvenem glasbeniku. Bil je Cecilijanec in v tem duhu tudi reformiral cerkevno glasbo po strogo liturgičnih predpisih. Zložil je veliko število cerkvenih in svetnih skladb ter vzgojil dolgo vrsto organizatorov in skladateljev. Darovanjski spev Justorun animae je skladba, ki jo prevetava cerkevna resnost in globoko osebno občutje.

Sedma skladba je bila Marija, kako si lepa — za zbor, bariton in sopran solo z orglami od p. Hugolina Sattnerja (1851-1934). Skladatelj je dolga leta vodil petje pri frančiškanih v Ljubljani. Bil je sicer samouk, pa se je po naravni nadarjenosti povzpelm od prve slovenske cerkvene glasbenike. Po slogu je romantik s poudarkom na čistosti in melodičnosti, ki ni odsladna. Poleg pesmi je komponiral tudi večja dela: oratorij Assumptio in kantate Oljki, Soči, V pepelnici noči in Jejtejevo prisego. Pesem Marija, kako si lepa, razodeva v prvem delu značilno Sattnerjevo liriko, harmonsko barvitost v vmesnem sopranskem delu, zadnji del skladbe pa kaže, da je Sattner zmožen tudi dramatičnih učinkov.

(Dalje sledi.)

Hruščev ne bo tvegal vojne zaradi Berlina

WASHINGTON, D.C. — Semkaj je prispela trilateralna delegacija iz Zahodne Nemčije, da poroča pristojni komisiji ZN o nečloveškem trpljenju vzhodnih Nemcev pod bičem komunističnega satrapa Ulbrichta. Delegacija tvori dva poslanca nemškega parlamenta in zaupnik nemške organizacije "Nevidna Nemčija", ki zbira podatke o življenju v Vzhodni Nemčiji.

Člani delegacije, ki so o razmerah v Vzhodnem delu Nemčije gotovo dobro poučeni, trdijo, da Hruščev ne bo napravil glade Berlina nobene neumnosti, ki bi sprožila novo svetovno vojno. Tudi v slučaju, da sklene mir z Ulbrichtom, ne bo dovolil svojemu satrapu, da bi odločal o miru in vojni v Vzhodni Nemčiji. Ulbricht gotovo ne bo dobil kontrole nad zvezami med svobodnim Berlinom in Zahodno Nemčijo, tudi ako ima "mirovno pogodbo" z Moskvijo v žepu.

Zanimivo je tudi njihovo mnenje o ideji, da naj se del ZN preseli v Berlin. Organizacija ZN se lahko preseli v Berlin, to je njena stvar. Nemci se bodo brigali samo za to, ali ostanejo tam zavezniške čete. Če bi se te umaknile, potem bi nastopil slučaj: Združeni narodi v Berlinu, Nemci pa iz njega. Nemci namreč prav nič ne verjamejo, da bi urad ZN v Berlinu pomenil kako varstvo za Berlinčane.

Kerala v Indiji se zopet nagiba na levo

TRIVANDRUM, Ind. — Kerala je edina država v Indiji in v vsem svobodnem svetu, kjer so komunisti prišli na oblast na svobodnih volitvah. Ko so začeli uvajati komunistični sistem z vsemi znanimi nasilstvi, se jim je narod začel upirati in osrednjaja vlada Indije je komunistično vlado odstavila in razpisala nove volitve. Pri teh so bili komunisti z malo večino poraženi.

Nova demokratska vlada je prevzela posle leta 1959. Doslej je storila le malo za izboljšanje gospodarsko-socialnih razmer, zato se je del javnega mnenja začel zopet močnejše nagibati na komunistično stran. Kongresna stranka, katere vodnik je Nehru, je sedaj dosegla, da je dobila Kerala novega podjetnejšega predsednika vlade. Ta pravijo, da bo poskušal z odločnimi ukrepi doseči naglo izboljšanje razmer.

Kerala je od vseh indijskih držav sorazmerno najnaprednejša, saj ima sorazmerno največje število pismenih. Njeno prebivalstvo ima močno krščansko manjšino. Katoliška cerkev, pa tudi protestantske ločine, so ustanovile veliko število privatnih šol, ki so jih komunisti vključili v splošni državni šolski sistem, da bi preko njega dobili nadzor nad mladino.

Moskva ima še novo razlago za dogovor o laoski nevtralnosti

ZDRUŽENI NARODI, N. Y. Moskva je prišla na dan z novim tolmačenjem pogodbe o laoski nevtralnosti. Ko je naša diplomacija zahtevala, naj komunisti umaknejo svoje čete iz severnega Laosa, ker je Amerika že umaknila svoje strokovnjake, je prišel iz Kremija sledeči značilen odgovor: Res je, da je Amerika umaknila svoje čete iz Laosa, toda pustila jih je na Tajskem in v Južnem Vietnamu. Ni jih torej prepeljala domov v Ameriko in zato kršila dogovor o Laosu. Iz Tajske in Južnega Vietnama se namreč po mnenju ruskih tovarišev ameriške čete lahko vsak trenutek vrnejo v Laos.

Tovariši nam hočejo torej predpisati, kam naj umaknemo naše čete iz Laosa! Pa naj nam sedaj kdo pove, kje je meja komunistični predrznosti? Opazovalci mislijo, da bo to komunistično stališče nova točka za izigravanje sporazuma o Laosu.

Najboljša strelja

Farmarski strokovnjaki trdijo, da je žaganje najboljše strelja za živino.

Moški dobijo delo

Delo za moškega
Iščemo mladega moškega, nad 21 let, da bi razvažal za trgovino s pijačo. Kličite GL 1-8305. (191)

Ženske dobijo delo

Delo za žensko
Iščemo žensko, takoj, da bi pomagala za kakšne 3 tedne bolni materi s 3 otroci. Kličite IV 1-9980 in vprašajte za Mr. Knific. (191)

WAITRESS WANTED
Nites
Friday and Saturday
SORN'S RESTAURANT
6036 St. Clair Ave.
EN 1-5214 (X)

MALI OGLASI

V najem
5 sob, zgoraj, se odda odraslim, plinski furnez, zaprta sončna veranda, pralnica, na novo dekorirano. 6730 Bayliss Ave. EX 1-4329. (190)

Sedaj je čas za barvanje hiš zunaj in znotraj. Pokličite
TONY KRISTAVNIK
Painting & Decorating
HE 1-0965 ali UT 1-4234.

Naprodaj
Trgovina s pijačo naprodaj v St. Clairski okolici. \$2,900. Kličite GL 1-8306. (190)

Sebe se oddajo
Štiri sobe se oddajo spodaj, vse ugodnosti. Pri mirni družini v Collinwoodu. 1272 E. 168 St. (191)

1167 E. 58 St.
V najem so 4 lepe sobe in kopalnica, \$45. — Oglasite se pri Mike-u ali kličite 944-5050 ali po 5. uri WH 3-0010. (193)

Dohodek — enodružinska
927 E. 239 St., blizu Babbitt Rd., hiša, 5 sob spodaj, 4 zgoraj, 2 plinska furneza, garaža. Lot 50x150. Lastnik želi prodati.
PAGE, INC.
455 E. 200 St. Realtors IV 1-9800 (190)

RADOVEDNOST JE POVSOD ENAKA — Ko so nedavno v Rangunu v Burmi razstavili vesoljsko ladjo "Prijateljstvo 7", s katero je Glenn poletel okoli Zemlje letošnjo spomlad, je bilo vedno dovolj ljudi, ki so jo hoteli videti od blizu. Slika kaže ljudsko gnečo pred vvhodom v razstavišče.

HENRY BORDEAUX:

Zametene stopinje

Ona je obupano zamahnila z roko in, ker je stala pred njim, se je hipoma nagnila in se ko strta v žalosti sesedla nazaj na stol. Nagnila je obraz na mizo in ga naslonila na prekrižane roke.

V delovni sobi je kljub drevesni senci vladala žgoča avgustovska vročina. Iz navade je gošpa Norans med razgovorom slekla eno rokavico in odkrila podletje. Mark je nehotе obduoval njeno belino, ki so jo križale modre žile. Ker je bila naslonjena, ga ni mogla videti; toda bil je prepričan, da se ne bi prav nič branila, če bi se bil doteknil njenega golega komolca. Odgrnjeni pajčolan ni več branil pred pogledi vratu, kate-rega je okrogel izrezek ločil od obleke. Pod črnimi lasmi je bil ta vrat bleščeč; kapljica potu se je lesketala na njem. Ugenil je, da vsa trepeta — trepeta, kakor bi pričakovala, kot bi čakala, da se je dotakne z roko.

Zmagovalci, vladarji tega sveta, obvladajo sami sebe v vseh prilikah življenja in nikoli jih ne zavede strast. Smehljajo se ženskam, toda, kadar se jim to zdi dobro, jih odbijajo. Premaganci, obupanci, ponižani nimajo te prostosti, nimajo poguma v sebi, ti le prenašajo jarem in se vdajajo drugim. Zakaj v vdajanju je pozaba.

Lepa Simona se ni dvignila. Kaj se je skrivalo v njej? Marka je obšla skušnjava, da bi jo dvignil, jo vzel v roke in surovo preizkusil svojo moč.

Ne bi li bila v tem osveta nad njuno usodo, nad izdajstvom in smešenjem, konec žaloigre, povratek v globine življenja?

"Vstanite, gospa!" je hipoma rekel Mark Romenay z zbeganim glasom, ki pa je bil hitro odločen in je prekinil ta nevarni molk "Dvignite glavo, prosim!"

CHICAGO, ILL.

REAL ESTATE FOR SALE

ELK GROVE COUNTRY SIDE Contractor's own home, ¾ acre landscpd. lot, 3 lge. bedrms, 1½ baths, lge. living rm., sep. din. rm., ki. with built-ins, 2 fpls., H. W. basebrd. heat, fin. bsmt. with bar. Extra lge. 2 car garage. Low 40's. HE 7-2085 or CL 9-3800. (190)

SCHILLER PARK — BY OWNER 5 rm. home. 3 lge. bdrms. Lndscpd. lot. Screen doors & windows. Many extras. Near everything. Sell or rent with option to buy. — Only \$20,000. — Call 678-1493. (191)

WHEELING. — By Owner. — 3 bdrms. ranch Quiet attr. area. Must see to appreciate. S&S. Lndscpd. Close to schls, shopping & trans. Ask \$16,800. Leaving town. LE 7-1933. (191)

1½ STORY. 4½ rms. downstairs, 2 modern rooms upstairs, knotty pine Sun porch, 1½ car garage, overhead panel doors, gas spc. heat. \$11,500. HU 6-2979. (191)

VILLA PARK — BY OWNER 3 bdrms. redwood bi-level — Gas heat — near Willowbrook — Will sacrifice equity — Call BR 9-6635. (191)

BUSINESS OPPORTUNITY

Candy — Ice Cream — Notions — With bldg., Est. 27 yrs. at 26th. & Oak Park Ave. in Berwyn. 5 rms. in rear. 2 car gar. Yearly gross \$25,000. Gas heat, insulated roof — A real buy. Sacr. bldg. & business. Owner. GU 4-9801. (192)

Ker se ni mogla odločiti, je nadaljeval:

"Odženite sovraštvo, ki Vam povzroča toliko gorja. Oba sva imela svoj delež v nesreči. Toda tudi midva sva odgovorna. Zaradi sina je bolje, da ohranite možev spomin čist."

V hipu je bila pokonci. Je li on tako govoril, je li on obtoževal oba in ji dajal takšen nepričakovan nasvet? Gledala ga je, da bi se prepričala o tem, in videla je, da je ves miren in nepremičen. Tedaj jo je bilo sram same sebe in zagnila je obraz, kakor da jo je nesramno žalil. Obrnila se je k vratom:

"Zbogom, gospod!" je zamrmrala.

Toda na pragu se je zopet zavedela in mu dala še zadnji udarec:

"Njegov spomin bo že gospa Romenayeva čuvala."

Vljudno jo je spremlil. Ta zadnja pšica ga ni več zadela.

Ničesar se ni bilo zgodilo med gospo Noransovo in njim. In vendar je pozelel to žensko s prebelim obrazom, z močno rdečimi usti in polnimi mladostnimi udi, ki jih je le slabo zakrivala žalna obleka; in vedel je, moral je vedeti, da se mu ne bi ustavljala. Usoda jo je zadela in potrla. Ni skrivala genotja, čeprav se morda res ni bila pripravila na to. Koliko drugih razmerij in strasti se je prav tako pričenovalo z neizmernim pohlepom in neizgovorjeno željo! Kako je ušel skušnjavi, ki se mu je ponujala, ki jo je v svoji navečnanosti in poltenosti sam božal? Ni mislil na Terezo. Ni ga zadržala njegova žalostna ljubezen do Tereze. Obsedla ga je le misel na Andreja Noransa in v hipu ga je videl pred seboj, priklenjenega na sivi pečini kakor mučenca; prostovoljno je odklanjal smrt, čuval njo, ki mu jo je ponudila, in ji oznanjal, da bo še živela, brez njega. Da ne bi zaoztajal za njim, je v zapovedujoči potrebi, da se ne pokaže slabšega nego je bil njegov nasprotnik, odklonil lepo Simono in jo je celo spomnil na njeno dolžnost.

...Za Orsieresom je srečal voz, ki je bil pokrit z vejami in planinskimi rožami.

"Čigav je ta pogreb?" je vprašal.

In ko so mu povedali, se je odkril.

In kakor tam zgoraj na poti na Veliki Sveti Bernard, je tudi zdaj pozdravil mrtveca z velikim spoštovanjem in tudi s sklepom, da mu hoče biti enak. Ponos mu je bil izvrstna opora. Znova je bil v tistem navdušenju, ki ga je prvokrat spoznal ob Terezini postelji, v navdušenju, v katerem nam je vse preprosto, mehko in lahko...

III.

Palace Hotel v Cauxu je moderen grad z industrijskimi stolpi in trgovskimi lopami. Je ogromno poslopje, ki ima tristo do štiristo sob, sončno rotundo in rdeče strehe, ki se ko živ trak prepletajo preko ogromnega poslopja. Tu je vse preskrbljeno za udobnost in razsvetljevanje.

Tu vsakdo lahko živi kakor hoče: ali v vrtincu življenja ali sam zase. V tej razsežnosti se vsakdo lahko vdaja svojemu okusu. Lahko menjaš trikrat do štirikrat na dan obleko, se zabavaš, igraš, plešeš, doživljaš zanimivejšje ljubezenske prigode in blestiš v družbi, ali pa živiš meščansko družinsko življenje, ali pa se zapreš v svoje sta-

novanje. Skupna dvorana je tako velika, da v njej lahko postrežejo s čajem štiristo gostom hkrati. Iz bližnjih letovišč prihajajo sem na izlete, na zabavo, bodisi poleti, ko je minila vročina, ali pa pozimi, ko se bliža noč in z njo konec smučanja ali sankanja. Takrat je tu živahno veselje, ki ga gorski zrak in telesne vaje dodajajo blesku obraza ob šumu razgovora.

In vendar je Elizabeta Avstrijska, ki jo je neki pesnik nazval cesarico samote, dolgo živela tu, ne da bi jo bil kdo spoznal. Skoraj prav tako ji je bilo vseč v Cauxu kakor ob obrežju Jadranskega morja na stopnjatih livadah otoka Krfa. Posrečilo se ji je, da je ustvarila okoli sebe molk, in v najbolj obljudenem kraju je bila daleč od sveta. Nekega jutra pa je odšla iz Cauxa, da so jo v Ženevi ubili...

* * *

Tereza Romenay je bila od tistih gostov, ki jih nihče ne opazi. Skoraj nikdar ni zapustila sobe, ker se od padca še ni bila dovolj opomogla in pa, ker se je hotela izogniti nadležnim radovednežem. Marsikak sprehal je zaman izgubljal čas, da bi iz dalje odkril skrivnost te žene, ki je kot jetnica preživljala dolge ure v slamnatem stolu na balkonu ali pa je stala in pazljivo opazovala igro svetlobnih žarkov. Tega in onega je zavedla radovednost in spraševal je otroka, o katerem so vedeli, da je njena hči; vlačila je za seboj vedno zaposleno gospo

Acherjevo in kakor povsod drugod je bila tudi tu že vsem znana in povsod priljubljena. Med hotelskimi otroki, ki so bili skoraj sami Nemci in Angleži, s polnimi lici in rdeči ko nove igrace iz Nuernberga, se je ona odražala po svoji medli blehosti, lahni ljubkosti in bistrumnosti.

"Kdo je ta gospa?" jo je nekdo vprašal.

"Moja mamica je."

Beseda "mamica" je zanjo pomnilo vse, za tujce pa nič.

In če je kdo še silil vanjo, je

široko odprla prezgodaj zbuje-ne oči, ki so tujca skoraj neprijetno dirnile, potem pa je molčala.

"Torej nimaš očeta?" so jo vprašali nekoč.

Nima očeta? Izbruhnila je v smeh ob tej misli. Nima očeta? Kako le morejo biti ljudje tako neumni! Stvar je morala povedati svoji veliki prijateljici, Silviji Monestier, ki se je že pred njo naselila v Cauxu. Toda Silviji se stvar ni zdelo tako smešna.

(Dalje prihodnjič.)

V blag spomin

PRVE OBLETNICE SMRTI
NAŠEGA LJUBEGA
SOPROGA IN OČETA

Joseph Jerse

ki nas je zapustil 3. okt. 1961,
rojen leta 1833 v Žužemberku
na Dolenjskem.

Minulo je že leto dni,
odkar zapustil si nas Ti,
v srcih naših tuga, žalost je —
še vedno, kot tisti usodni čas.

Oh grenko je spoznanje to,
mi tega se zavedamo,
da smrt je kruta brez srca,
kar vzame, več nazaj ne da.

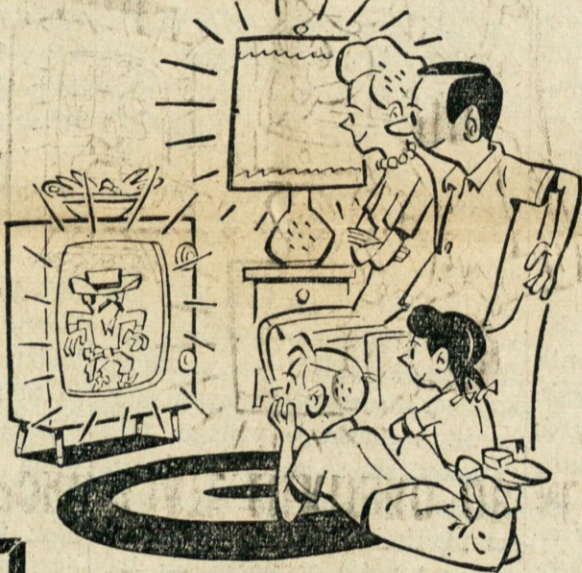
Zalujoci:

MARIJANA JERSE, soproga
VERA NOSAN, hči
WILLIAM in JOSEPH, sinova
LOUIS JERSE (v Kaliforniji), brat
SNAHE, ZET, VNUKI, VNUKINJE
Cleveland, O., 3. oktobra 1962.

Tvoj spomin je naš zaklad,
s katerim se ne ločimo —
dokler nit življenja steče,
ko pridemo tja, kjer si Ti.

Oh, preramno moral si umreti,
v solzah, žalostne pustil si nas,
krute usode moč ni razumeti,
da zamrl je Tvoj sladki glas!

ALI UPORABLJATE ELEKTRIKO OB NEDELJAH?

UZAKONITE
NEDELJSKE
NUJNOSTI!

- Gas
- Electricity
- Telephone
- Telegraph
- Newspapers

- Other news publications
- Public transportation
- Public communications
- Drugs and medical supplies
- Personal hygiene needs

- Gasoline and oil
- Household fuels
- Radio
- Television
- Fresh milk and food

Sprememba o zapiranju trgovin ob nedeljah bo modernizirala ohijski zakon iz leta 1831 tako, da bodo trgovine odprte sedem dni na teden samo za te neobhodne potrebščine in nič drugega.

VOTE YES ON ISSUE #1

Ohio Blue Law Constitutional Amendment Committee — William Howlett, Chairman
210 Broadway — Cuyahoga Falls, Ohio

POTOVANJE NA LUNO — Poskusna pilota v aeronavtičnem laboratoriju v Los Angeles, Calif., potujeta "poskusno" v vesoljski ladji Apollo na Luno. Taki "poskusni" poleti so potrebni za vajo in dopolnitev informacij za pravo potovanje, do katerega pa je še več let.

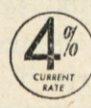
the happy family

...is the
FAMILY that
SAVES REGULARLY!

ST. CLAIR
SAVINGS

ALL SAVINGS DEPOSITED THROUGH
OCTOBER 15th / EARN INTEREST FROM
OCTOBER 1st

... and NOW
there are
4
Neighborhood
Offices

MAIN OFFICE
813 East 185th Street
IV 1-7800

ST. CLAIR OFFICE
6235 St. Clair Avenue
HE 1-5670

EUCID OFFICE
25000 Euclid Avenue
AN 1-1200

LAKE SHORE OFFICE
26000 Lake Shore Blvd.
RE 1-1200

For EXTRA Convenience — EUCID and LAKE SHORE OFFICES OPEN SATURDAYS
9:30 A. M. 'TIL 2:30 P. M. (Closed Mondays)

NAZNANILO

Cenjenim rojakom sporočamo, da smo prevzeli delikatno trgovino

MARY'S DELICATESSEN

na 1193 E. 60 St.

(preje na 1095 E. 72 St.)

Odprto 7 dni na teden, od 8. zjutraj do 9. zvečer.
PRVIH 50 KUPCEV DOBI ZASTONJ
ENO ŠTRUCO KRUHA.

NA ZALOGI VEDNO SVEŽA ŽIVILA, OKUSNA HLADNA MESNINA, MLEČNI IZDELKI, PIVO IN VINO.

Se priporočamo!

GRDINA POGREBNI ZAVOD

1053 East 62 St. ... 17002 Lakeshore Blvd.

Pokličite podnevi ali ponoči

Henderson 1-2088

Kenmore 1-6300

Moderno podjetje — Zmerne cene

Draga nevesta!

Poročni dan naj bi bil najsvetejši,
najveselejši in najlepši dan
Tvojega življenja.

Poročna vabila, s katerimi boš
povabila k temu velikemu dogodku svoje
sorodnike, prijatelje in drage znanke, so
največje važnosti.

Poročne predpriprave zahtevajo
ogromno časa in skrbi.

Pridi k nam in izberi poročna
naznanila iz pravkar dospelih najnovejših
katalogov, najmodernejših vzorcev, oblik,
papirja in črk.

Naše cene so zmerne. postrežba
uslužna.

Na svidenje!

AMERIŠKA DOMOVINA

6117 St. Clair Ave.
Cleveland 3, Ohio